

2023. évi szakmai beszámoló „No slum” közösségi rehabilitációs program

1. A program rövid bemutatása

Budapest Főváros Önkormányzata és a BMSZKI együttműködése által az önkormányzati fenntartású, Kőbányai út 22. szám alatt található bérházban a 2021 júniusában lezárt VEKOP 7.1.5-16-2017-00003 Elsőként lakhatás projektet követően közösségi rehabilitációs program indult újtjára. Az Európai Unió által finanszírozott projektben dolgozó szociális szakmai stáb a házban maradt és megkezdte munkáját a lakókkal, a program keretein belül két irányt határoztunk meg a jövőre nézve: egyrészt a közösségépítésre fókuszálunk, másrészt egy közösségi szociális szolgáltató iroda működtetését vállaltuk, ahol megszabott fogadási időben a ház lakosságát segítjük a felmerülő szociális ügyeik intézésében.

2. A célcsoport jellemzői

A Fővárosi Önkormányzat tulajdonában álló bérházban 5 emeleten összesen 186 lakás található, amelyből 2022. december 31. napján 156 lakás, 2023. december 31. napján pedig 142 lakás volt lakott. A tavalyi év végi 142 db bérlet lakásból 71 db komfortos, 71 db félkomfortos besorolású. A célcsoportra vonatkozó részletes adatokat a 2023. június 13 - augusztus 15. között a házban végzett kérdőíves kutatás alapján foglaltuk össze ami hamarosan publikálásra kerül a honlapon. Mivel a bérház nem intézmény, így célcsoportként csak az általunk elért emberek adataival tudunk számolni.

3. A szakmai munka 2023-ban

A 2023. év legkomolyabb kihívása az volt, hogy a 2021 nyarán kitalált és 2021 júliusában elindult közösségi rehabilitációs program, – ami egyrészt a közösségépítésre fókuszál, másrészt egy közösségi szociális szolgáltató iroda működtetését foglalja magában –, miként tud megvalósulni.

2021-ben és 2022-ben a tervek között szerepelt, hogy a Fővárosi Önkormányzattól a házban átvett egyik raktárban szabadidős közösségi helyiséget rendezzünk be 2023 tavaszán. A szabadidős tevékenységek támogatása céljából 2021 decemberében Józsefváros Önkormányzata a házban lakó gyermekek részére 2 db pingpongasztalt, valamint csocsóasztalt adományozott, amit az említett helyiségben szerettünk volna elhelyezni. Sajnos a közösségi hely kialakítása a szűkös anyagi és humán erőforrások miatt még nem valósult meg, azonban szeptembertől a C. lépcsőház földszintjén lévő közösségi térben hetente három alkalommal délutánonként lehetősége van a lakóknak és a gyerekeknek pingpongozásra és csocsózásra.

Terveink között szerepelt egy csajos csoport elindítása kiemelten fiatal lányok számára, mert azt tapasztaltuk, hogy a vegyes csoportokban ritkán nyilvánulnak meg, háttérbe szorulnak. Ezt 2023-ban nem sikerült elindítanunk, viszont 2024 tavaszán külső szakemberek segítségével el fog indulni ez a csoport is.

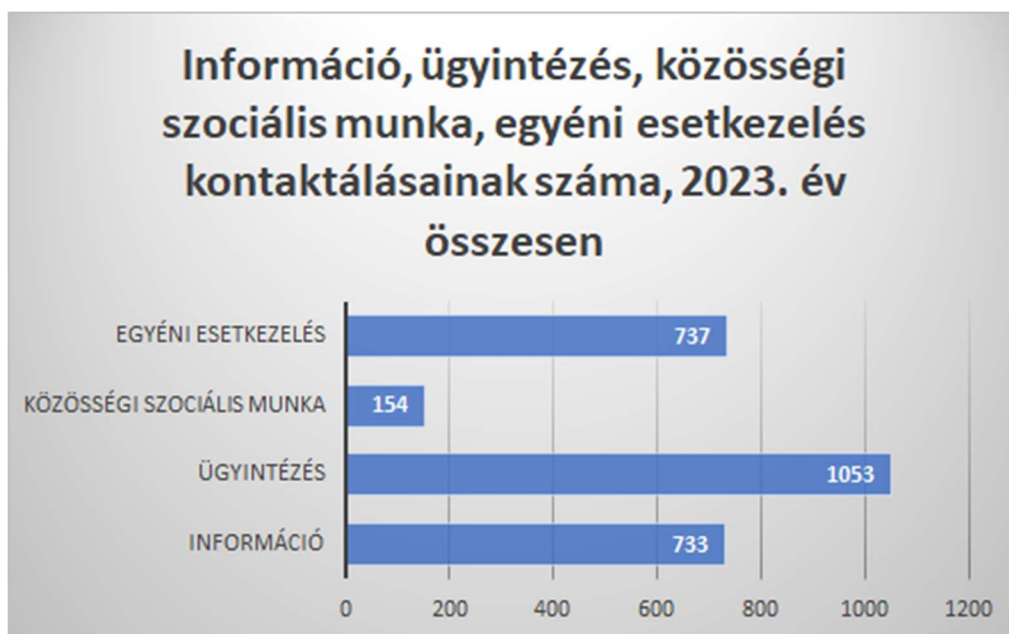
Tervben volt továbbá egy idősek számára szervezett csoport elindítása is, amely azonban a szakemberek túlterheltsége miatt nem valósult meg. A ház lakói számára az elmúlt évekből már ismert és biztonságot adó négy szemközti egyéni segítő beszélgetések azok, amiket szívesen igénybe vesznek, erre az igényre tudtak a segítőik is rácsatlakozni, mely kitöltötte az idejük jelentős részét.

I. A közösségi szolgáltató iroda működése, eredményei

2021. július 6. napján nyitottuk meg a házban közösségi szociális szolgáltató irodánkat, amely hetente két alkalommal, kedden 13 órától 17 óráig, valamint csütörtökön 9 és 12 óra között várja a lakókat. Jellemzően a következő szolgáltatásokat biztosítottuk a ház bérlői számára: rendszeres információk a fővárosban, kiemelten a VIII. kerületben elérhető szociális szolgáltatásokról, segélyezési formákról, kulturális programokról; segítségnyújtás álláskeresésben (álláslista alapján elsősorban telefonon, illetve interneten is), önéletrajz

megírása, vagy annak segítése, állásinterjúra való felkészítés; nyomtatványok kitöltéséhez támogatás és kérelmek megírása; mentálhigiénés tanácsadás.

2023-ban továbbra is jelentős maradt a házban végzett egyéni esetkezelések száma, amely az összes ügyintézés (2153 db) kb. 1/4-ét jelentik.

II. Közösségépítés a házban

A kommunikáció minden együttműködés alapja, ezért nagy hangsúlyt fektettünk az előző évek folyamán a megfelelő keretek kialakítására. A házban végzett közösségépítő munka részeként 2022-ben 7 db lakógyűlést tartottunk, melyekre meghívtuk a ház összes bérlőjét, valamint a BFVK Zrt. és a Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal, illetve a Józsefvárosi Önkormányzat Közösségi Részvételi Iroda munkatársait. Ezekon a fórumokon lehetőség nyílt a fontos tudnivalók kihirdetésére, a ház lakóit érintő problémák átbeszélésére, közös megoldások keresésére, konfliktusok rendezésére. A lakógyűlésekről emlékeztető készült, melyeket minden lakónak eljuttattunk, így azok is értesülhettek a gyűlésen elhangzottokról, akik nem voltak jelen. A lakógyűléseken kb. mindig ugyanaz a 15-20 lakó jelent meg, ugyanazokat a problémák jelezték folyamatosan, amire a jelenlévő szakemberek nem tudtak érdemi választ adni, így a lakógyűlések csak önmaguk ismétlésévé váltak.

Sajnos 2023-ban csak március végére sikerült rajtunk kívülálló okból az első lakógyűlést megtartani, és a lakógyűlések továbbra sem váltották be a hozzájuk fűzött elképzelést, hogy bármiféle haladást érnek el a ház lakóinak életében, ezért a K22 csapata a Közösségi Részvételi Irodával együtt átbeszélve arra az elhatározásra jutott, hogy felesleges havonta ilyen formában lakógyűléseket tartani.

III. Bérközi Érdekvédelmi Csoport

A lakógyűlés helyett 2023 áprilisában elkezdtünk egy úgynevezett bérközi csoportot elindítani, ahová azokat hívtuk meg, akik tudomásunk szerint érdeklődnek és tenni is akarnak a közös ügyekért. Munkánkat egész évben végig segítette a Közösségi Részvételi Iroda akik egy egynapos moderátor képzést is szervezett nekünk, annak érdekében, hogy még hatékonyabban tudjuk a csoportot vezetni.

A csoportra személyesen kerestük fel az embereket hétről hétre. Olyan lakókat igyekeztünk megcélozni, akik kulcsemberek a közösségben, akikre hallgatnak az itt élők. Ezeket az embereket a korábbi, házban szerzett tapasztalatainkból igyekeztük megtalálni. A nyitott csoportot kéthetente kedd délutánonként tartottuk, kétórás időszámban. Hónapokon át személyesen kerestük fel az embereket, minden csoport előtt és igyekeztük motiválni őket, hogy lépjenek be a csoportba, ami a mi elképzelésünk szerint a házzal kapcsolatos problémákkal kezdett el foglalkozni. Rövid időn belül népszerű lett a csoport. A kezdetekben csak azzal foglalkoztunk, hogy milyen problémák vannak a házban, a csoporttagok nagyon indulatosak voltak, több esetben kiabálásba torkollottak a beszélgetések, mivel a legtöbb résztvevőnek semmilyen korábbi csoportélménye nem volt, ezért az alapvető közösségi szabályokat sem ismerték, vagy nem voltak képesek az indulataikat szabályozni. A munkánk fókuszába így elsősorban nem a felsorolt problémák megoldása, hanem egy cselekvőképes csoport létrehozása volt, ennek megfelelően a tagokkal közösen csoportszabályokat hoztunk létre, amiket mindenki elfogadott és igyekezett betartani. Több alkalommal kiscsoportban dolgoztunk, azért is, hogy a tagok megismerjék egymást és ezt a számukra ismeretlen munkamódszert.

A csoportnak nagy kihívást jelentett, hogy „csak” beszélünk a problémákról, de nem történik semmi látványos változás, ezért szerveztünk egy közös háztakarítást, amibe a csoporttagokat is bevontuk. A takarítás nagyon jól sikerült, látványosan tisztább lett a ház. 27 lakó csatlakozott az akcióhoz, melyről a 10-11. oldalon számolunk be.

Őszre állandósult a csoport magja, 7-10 fő, akik a legtöbb ülésre eljöttek, akik komolyan elköteleződtek és akikkel sikerült elindulni egy hosszabb távú munkafolyamaton. Ezzel a szűkebb csoporttal létrehoztunk egy Viber-csoportot és elneveztük a csoportot Bérközi Érdekvédelmi Csoportnak (BÉCS). Innentől kezdve ezen a felületen kommunikáltunk a csoporttal, már nem jártuk körbe a házat személyesen, a csoporttagoknak pedig egy-egy könnyebb feladatot delegáltunk, pl. terem berendezése, szendvicsek elkészítése.

A házzal kapcsolatos problémák feltérképezése (rendezetlen jogcímek, visszaélések, biztonság hiánya, szerhasználat, idegenek a házban) és a folyamatos csoportmunkák közben körvonalazódni kezdett az irány, hogy mit szeretne a csoport elérni a házzal és a közösséggel

kapcsolatban – a ház biztonsága, tisztasága, a méltó lakhatás megteremtése –, így elkezdtünk azon dolgozni, hogy milyen lehetőségeink vannak a tervek megvalósítására. A munkafolyamat ezen szakaszánál meghívtuk a csoportba az Utcáról Lakásba Egyesület két sorstárs mentorát és egy szociális munkását, hogy szakmai tudásukkal segítsék a munkánkat. A csoport elfogadta a külsős segítőket, akikkel közösen elkezdtünk azon dolgozni, hogy a csoport saját maga kezdje el megtanulni képviselni az érdekeit.

IV. Gyerekcsoport működése a K22 bérházban

2023 tavaszán újraindult a házban a gyerekcsoport, amit a csapatba érkező új kolléga és a Kesztyűgyár egyik – a Fővárosi Önkormányzat által a helyszínre delegált – munkatársa kezdett el vezetni. Elsődleges célunk volt a lehető legtöbb gyereket elérni annak érdekében, hogy nagyobb betekintést nyerjünk a mindennapi életükbe, hogy feltárhassuk az esetleges nehézségeiket, nélkülözéseiket, mivel a legtöbb gyermek a házban hátrányos helyzetű. További kiemelt célunk volt, hogy a gyerekeket kimozdítsuk a házból, annak érdekében, hogy a szociális kapcsolataik erősödjenek, ezért a Kesztyűgyárral együttműködve többször látogattunk el az általuk szervezett programokra, illetve egyéb külsős programokat is igyekeztünk a gyerekeknek biztosítani.

A nyitott csoportfoglalkozások minden hétfő délután a közösségi térben vagy külsős helyszínen zajlottak, amire bárki becsatlakozhatott. A foglalkozásokra változó létszámmal jöttek el a gyerekek. A külsős programok mindig népszerűbbek voltak, mint a helyben tartottak. Komoly kihívást jelentett a gyerekek külsős programokra való elkísérése, mivel a csapat sok kísérőt igényelt a biztonságos közlekedés érdekében, ezért több alkalommal is csatlakozott hozzánk a Főpolgármesteri Hivatal Szociálpolitikai Főosztályához tartozó szociális munkás is. A gyerekek a számukra idegen környezetben, új szituációban általában stresszesek, feszültek voltak, ami a provokatív, normától eltérő viselkedésükben jelentkezett. (Kiabáltak, lökdösődtek a buszon, összeverekedtek a színházban, ily módon kiadva magukból a helyzet által keletkezett feszültséget, ami nekik a megszokott, de egy szélesebb társadalmi közegben már nem elfogadható. Ezeket a konfliktusokat utólag közösen mindig átbeszéltük. Ezzel együtt jó néhány külsős programot sikerült szerveznünk, amin örömmel vettek részt a gyerekek. A gyerekek igényeihez igazodva igyekeztünk minél aktívabb programokat szervezni, mert tapasztalataink szerint sokkal könnyebben bevonhatóak voltak mozgás által bármilyen aktivitásba.

A nyár közepére a Kesztyűgyárból ideiglenesen érkezett kollégának lejárt a szerződése, úgyhogy elbúcsúzott a gyerekektől, amit veszteségként éltek meg a gyerekek, annak ellenére, hogy a Kesztyűgyárban minden nap találkozhattak vele. Veszteség volt számukra olyan tekintetben, hogy eddig “házhoz jött” a kolléga, és a számukra biztonságos térben voltak együtt.

A kolléga helyét egy új, immár a No Slum Programiroda csapatához tartozó kolléga vette át. A rövid időn belül bekövetkezett ismételt személyváltás megviselte a gyerekeket, ellenállást és bizalmatlanságot váltott ki belőlük az új helyzet, amivel a kollégák hónapokon át küzdöttek, mire elkezdett kialakulni bizalmi kapcsolat a gyerekek és a kollégák között.

Szeptemberben megnyitottuk a közösségi teret a gyerekek számára annak érdekében, hogy pingpongozni tudjanak heti 3×2,5 órában. Ezekre az alkalmakra nagyon szívesen jöttek a gyerekek, általában egyszerre 3-4 gyerek érkezett a kötetlen játéokra. Ez remek kapcsolódási lehetőség a számunkra, hiszen kis létszámban fókuszált figyelmet tudunk nekik biztosítani, amire nagy igényük volt. A pingpongozásra önkénteseket is bevontunk, hogy a kijelölt időben minden esetben két felnőtt legyen a gyerekekkel, illetve folyamatos törekvésünk a gyerekek zárt világába külső ingereket vinni, felkészíteni a házon kívüli világra, amik az önkéntesek jelenlétével megvalósul.

Ősszel elindult pilot programként egy hat alkalmas szociodramás foglalkozássorozat, amit a Hatókör Egyesület vezetett önkéntes alapon. A foglalkozásokon legalább 4-5 felnőtt vett részt a biztonságos környezet megteremtése és megtartása érdekében, azonban a gyerekek pszichés állapota és a halmozottan hátrányos élethelyzetükből adódóan nem bizonyult megfelelő módszernek a szociodráma, mivel a keretek túl kevésnek bizonyultak, így ilyen keretek között nem folytattuk az együttműködésünket a civil szervezettel.

V. No Slum Igényfelmérő Kérdőív felvételének eredményei

2023. június 13. és augusztus 15. között a No Slum Programiroda munkatársai kérdőíves kutatást végeztek a házban. A kutatás célja volt, hogy az iroda munkatársai jobban megismerjék a ház lakóit, élethelyzetüket és viselkedésüket, és olyan lakókkal is kapcsolatba kerüljenek, akikkel eddig nem volt kapcsolat. Szerettük volna megismerni a ház lakóinak tényleges problémáit, szükségleteit és vágyait is, hogy hatékonyabban tudjuk tervezni, szervezni és megvalósítani a munkánkat. Mindeközben a kutatás lehetőséget adott arra is, hogy a lakók is jobban megismerjék a K22 Iroda munkatársait, hogy bizalmasabb viszony alakuljon ki a lakókkal.

Ezen igényfelmérő kérdőív eredménye külön dokumentumként fog a honlapon szerepelni, azonban egy fontos eredményről itt is számot adunk: a szociális munkások megítélése szerint a válaszadó lakók közül 41 főnek (a kérdőívet kitöltő lakók 35%-ának) lenne szüksége szakember segítségére. Mindez azt jelzi, hogy a lakók egy jelentős része – több mint amennyit jelenleg a K22 iroda munkatársai segíteni tudnak – szorulna külső támogatásra.

4. A szakmai céljaink elérését segítő és hátráltató tényezők

	Segítik a szakmai céljaink elérését	Hátráltatják a szakmai céljaink elérését
Belső Intézménynek lehetőségében áll változtatni rajtuk	<ul style="list-style-type: none"> - megfelelő együttműködés a BMSZKI szakmai egységeivel - eredményes kapcsolati tőke kialakítása a kerületi szociális ellátókkal, valamint civil szervezetekkel 	<ul style="list-style-type: none"> - a ház működtetéséhez és üzemeltetéséhez kapcsolódó nehézségek, sokszereplős résztvevők - a tágabb lakókörnyezet sztereotípiái a hajléktalan emberekkel kapcsolatban
Külső Intézmény számára adottságok, nem áll lehetőségében változtatni rajtuk	<ul style="list-style-type: none"> - a projekt által meghatározott célok, eredmények, melyek megvalósítását vállaltuk - a Fővárosi Önkormányzat mint a ház tulajdonosa 	<ul style="list-style-type: none"> - a házra fordítható anyagi források szűkössége - a ház fizikai és szociális környezete, a környező épületek és terek állapota

A szakmai céljaink elérését hátráltató külső és belső tényezők

A ház az elmúlt évtizedek során kevés felújításon esett át, így számos jelentős műszaki probléma adódott, melyet a bérlők is rendszeresen jeleznek. Ráadásul mivel a házban több „résztvevő” – Budapest Főváros Önkormányzata, mint tulajdonos, BFVK Zrt., mint üzemeltető, BMSZKI, mint szakmai felelős – van jelen, ezek működését is össze kell hangolni, a kompetenciahatárokat tisztázni szükséges a lakók érdekében folytatott közös munka okán, ez a munka még a 2023 évben sem fejeződött be

A 2022. február hónap folyamán történt sajnálatos események kapcsán (gyilkosság történt az egyik 2. emeleti ingatlanban) ismételen felmerült a szükségessége a házban a különböző biztonsági óvintézkedések bevezetésének. Mint ahogy a 2021. évi és a 2023. évi szükségletfelmérés eredményeiből is kiderült számunkra, valamint a korábbi lakógyűléseken és a Bérloi Érdekvédelmi csoporton elhangzottakból is tapasztaltuk, nagyon fontos a lakók számára a kamerarendszer üzembe helyezése a házban, valamint esetlegesen a biztonsági szolgálat ismételt alkalmazása. A kamerarendszer kiépítése és üzembe helyezése végül 2023 tavaszán megvalósult. A lakók biztonságérzete az elmondásuk alapján jelentősen nőtt.

Többek között a közbiztonság témaköréhez kapcsolódóan kezdtük el már 2022 tavaszán az egyeztetéseket a Főpolgármesteri Hivatal Szociálpolitikai Főosztály lakásgazdálkodási osztályának munkatársaival, a Szociálpolitikai Főosztály vezetőjével, illetve a BFVK Zrt. szakembereivel. 2023-ban augusztusig heti, majd szeptembertől kétheti rendszerességgé váltak ezek a találkozók, melyeken jellemzően a ház üzemeltetésével, közbiztonságával, köztisztaságával, és a házban végzett szociális munkával kapcsolatos kérdések merültek fel.

Az épület adottságai, elhelyezkedése (hajléktalanellátó intézmények szomszédságában, szemben a „kínai piaccal”, közel a Hős utcai telephez), műszaki állapota eleve magában hordozta a slumosodás veszélyét. Egy ekkora házban, ahol a lakóknak számtalan nehézséggel kell megküzdeniük, óhatatlanul felmerülnek konfliktusok is. Az üresen álló lakások feltöltésével, 120 fő viszonylag rövid idő alatt való beköltözésével 2019-ben és 2020-ban összesen majdnem duplájára nőtt a lakosok száma – így pontosan látni lehetett, hogy tudatos erőfeszítéseket kell fektetni abba, hogy a lakóközösséget megerősítsük, segítsük kialakítani az együttélés szabályait, a házban végzett közösségfejlesztés elengedhetetlen annak érdekében, hogy egyetértésben tudjanak egymás mellett létezni a bérlők. 2023-ban több olyan közösségi eseményt szerveztünk, amely az egész ház számára nyitott volt, hogy így próbáljunk minél több lakót elérni.

A szakmai céljainkat segítő tényezőket itt külön nem taglaljuk, azokról az alábbiakban számolunk be.

5. A szakmai team, belső és külső együttműködések

A program szakmai teamje összesen 6 főből állt szeptember végéig, 4 fő szociális munkásból akik közül 1 fő szociális munkás, 2 fő szociálpolitikus, egy fő szociológus végzettséggel rendelkezik, egy fő szociális segítőtől, valamint 1 fő programvezetőből. Októbertől egy 4 órában dolgozó szociális munkás és a szociális segítő mondott fel, akik helyére 2023-ban nem sikerült új embert felvenni.

Munkatársaink számára 2023 januárja és júniusa között egyéni és csoportos szupervíziót biztosítottunk személyes jelenléttel, melyre átlagosan háromhetente került sor. A szupervíziót arra használtuk fel, hogy a teamben felmerülő, a munkával kapcsolatos elakadásokon segítsen túljutni.

A BMSZKI különböző telephelyén és a központban dolgozó kollégáktól is rengeteg segítséget, jó gyakorlatot és ötleteket kaptunk a tavalyi évben is: a mellettünk lévő Könyves Kálmán 84. szám alatti hajléktalanellátó komplexumtól, a családok átmeneti otthonától, a szakmai fejlesztési és módszertani irodától, az önkéntes koordinátortól, és az adományszervező koordinátortól.

A tavalyi évben a program megvalósítása során szoros szakmai kapcsolatban álltunk a Főváros Önkormányzatával, mint partnerrel, illetve a BFVK Zrt. munkatársaival, mint az ingatlanok üzemeltetőjével. Ezen kívül együttműködtünk a kerületi szociális ellátókkal, kiemelten a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központtal, az önkormányzati szervekkel (pl. hagyatéki osztály), valamint a Közösségi Részvételi Iroda szakembereivel.

Szorosan együtt dolgoztunk továbbá a kerületben található Ébredések Alapítvánnyal is, ahol egyes célcsoporttagunk számára mentális és szociális támogatást nyújtottak.

2023. évben az ügyfelekkel végzett szakmai munka során az együttműködés továbbra is folyamatos volt az Eranus Alapítvánnyal, a Budapest Bike Maffiával, a Tündérpakk Alapítvánnyal és a Nyugodt Szív Alapítvánnyal.

6. A szakmai munkával összefüggő egyéb események

Beszámoló a közös takarításról

A K22 bérházban zajló közösségi szociális munka keretein belül a lakókkal közösen megszerveztük az első háztakarítást 2023. június 24-én szombaton. A program megszervezésébe aktívan bevontuk a házban működő Bérloi Érdekvédelmi Csoport tagjait, mivel az ötlet is tőlük származott. Az eseményt plakátokon hirdettük a házban, illetve a csoport tagjaival közösen igyekeztünk személyesen is felkeresni minél több bérlőt. A közös takarításon a ház méretéből adódóan a lépcsőházakra fókuszáltunk, mivel a lakók azt a területet jelölték meg a legkoszosabbnak.

A programon az előzetes regisztrációt követően 27 bérlő jelent meg és 5 gyermek, akik szintén kivették a részüket a takarításban. A lépcsőházakat csoportokra bontva takarítottuk, ezzel is szeretnénk volna az együttműködést és a közös munka pozitív élményét erősíteni a bérlőkben.

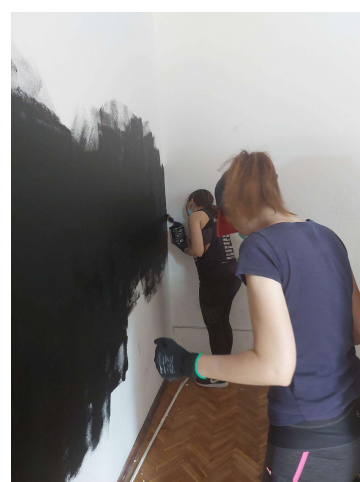
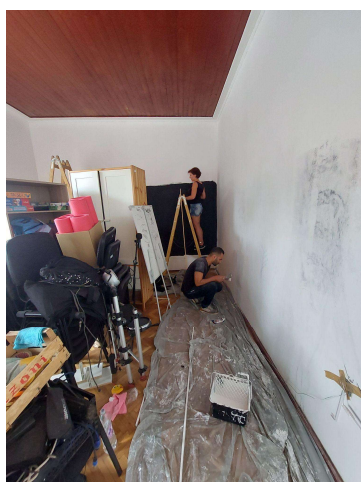
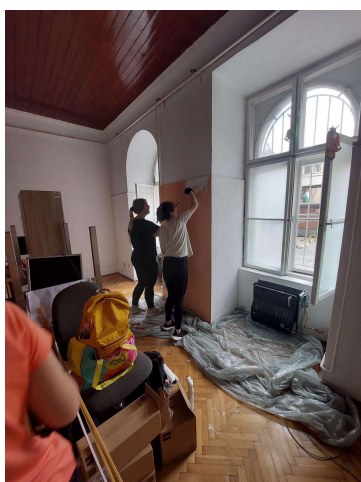
A program másik fontos pillére a közös főzés volt, amin 8 személy vett részt. Az ő munkájuk is már korábban megkezdődött a bevásárló lista

összeállításával és egyéb szervezési tevékenységgel. A szombati napon 20 adag ételt főztek meg jó hangulatban, zene kíséretében.

A programon résztvevők kitaró munkáját oklevéllel jutalmaztuk, végül egy jó hangulatú, kiadós ebéddel zártuk a napot.

A No Slum Programiroda közösségi terének felújítása

2023. augusztus 17-én a Tündérpakk Alapítvány közvetítésével az ExxonMobil multicég csapatépítő program keretein belül felújította a közösségi teret a házban. A cégtől 13 önkéntes érkezett, akik egy napon keresztül festették, takarították a két termet.

A házban működő Bérloi Érdekvédelmi Csoport tagjai is kivették a részüket a feladatból, szendvicseket készítettek az önkénteseknek. A csapatépítő jó hangulatban telt, az önkéntesek jelezték, hogy szívesen jönnének más programra is a házon belül.

A közösségi tér a Tündérpakk Alapítvány bútoradományai és az ExxonMobil munkatársai jóvoltából hihetetlenül megszépült.

Ruhabörze a házban

2023. november 22-én és 24-én ruhabörzét tartottunk a Swappis Ruhaforgótól kapott adományokból. Első alkalommal került sor ilyenre. Egy héten belül két időpontban tudtak jönni a lakók a ruhákért, amiket ingyen vihettek el. A ruhabörzén két szociálpedagógus hallgató segített nekünk a Károli Gáspár Református Egyetemről.

A hatalmas ruhaadományokat izgatottan válogatták a lakók, akik minden korosztályból érkeztek. A legtöbb ruha jó állapotban érkezett, szépek, tiszták, hordhatóak, de voltak benne kevésbé alkalmasak is. A ruhák nagy része női volt, illetve kisbabaruhákból sem volt hiány.

A hétköznapi alkalmakhoz képest viszonylag sok lakó jött le a turkálóba (első alkalommal 17-en érkeztek, második alkalommal 13-an). Kiváló alkalom volt ez közben arra, hogy beszélgethessünk az itt élőkkel. Mindenki nagyon kedves és közlékeny volt. Érdekes történeteket, sorsokat ismerhettünk meg. Jól sikerültek az alkalmak, sok ruha gazdára talált.

Tervezünk a jövőben is hasonló közösségi programot szervezni.

Tombola- és Halloween-est

Közösségszervezés keretein belül a lakók bevonásával rendeztünk egy Tombola- és Halloween-estet, ahova a házban élőket hívtuk meg. Az eseményre tombolajegyet egy, „a házban történt jó élmény megosztásával” lehetett szerezni, a miket mi összegyűjtöttünk, annak

érdekében, hogy a későbbiekben valamely formában megosszuk az itt élőkkel. 21 felnőtt és 10 gyermek érkezett az eseményre. Ez volt az első olyan közösségi program, ahol a gyerekek és felnőttek együtt töltötték időt. A tombolán a hozzánk beérkezett adományokat lehetett megnyerni. A programra a Bike Maffia biztosított vacsorát, a lakók pedig a közösségi konyhában készítettek teát és szörpöt. Az evés-ivás után a gyerekek felkonferálásával lezajlott a tombolahúzás, amit közös zenélés, tánc követett.

Mindenkit bízattunk, hogy bújjon jelmezbe, azonban a gyerekeken kívül más nem öltözött be, de több felnőtt ünneplőbe öltözött.

Jó hangulat volt, a legtöbb résztvevő elégedett volt, többen megfogalmazták, hogy lenne még igényük több ilyen eseményre, ahol lehet ismerkedni a többi itt élővel. Külön öröm volt, hogy érkezett két olyan lakó is, akikkel korábban még nem sikerült a kapcsolatfelvétel.

A ház közös karácsonya

December 22-én 13-16 óra között rendeztük meg a ház karácsonyát. Egy önkéntes és egy szociális munkás végigdíszítette a házat, a többiek a közösségi térben várták a lakókat szaloncukorral, süteménnyel, zsíros kenyérral és teával. A közösségi tér előtti falra kikerült egy nagy kartonpapír, amire üzenhettek a ház lakói, hogy mit kívánnak a háznak karácsonyra. Pár lakó és a gyerekek meg is fogalmazták, hogy mit szeretnének.

Az esemény közben a Józsefvárosi Újság videót és interjút készített a Bérloi Csoport két tagjával, melyet itt lehet megtekinteni: <https://jozsefvarosujsg.hu/csoportot-alakitottak-hogy-ovjak-kornyezetuket/>

Közfoglalkoztatottak a házban

A BMSZKI és a Budapest Esély Nonprofit Kft. együttműködése által 2020 év végétől a házban közfoglalkoztatottakat tudunk alkalmazni udvaros pozícióban, hétköznaponként napi 8 órában. A közfoglalkoztatottak a házban lakók közül kerültek ki, egy nő, illetve egy férfi lakót javasoltunk a Budapest Esély Nonprofit Kft. számára.

Feladatuk alapvetően a ház környezetének, kiemelten az udvar és a szervízút tisztán tartása, a lakók által lehordott háztartási hulladék eltakarítása, melyhez az eszközöket a munkáltató biztosítja. A munkájukkal, ahogy 2022-ben, 2023-ben is meg voltunk elégedve.

Állatjóléti kérdések a házban

Az év elején fejeződött be a ZöldEb Egyesület „kutyajóléti” programja: ingyenes oltás, chippel ellátás, állatorvosi és állatréneri tanácsadás. A program során is érzékeltük, hogy a lakók egy része nincs felkészülve a felelős állattartásra, aminek folyományaként a nyári és őszi hónapokban összesen 7 kölyök macskát, két kutyát, egy papagájt gazdásítottunk, vagy helyeztünk el megfelelőbb körülmények közé. A macskákat a kollégák otthonukban, ideiglenes befogadóként gondozták. A társállatot tartó lakók legnagyobb része természetesen megfelelően

bánik a házi kedvencével, amik akár az elmagányosodás ellen is segíthetnek. A kutyával élő lakók egy része külön kis közösségként összejár, együtt mennek sétálni a szomszédos Népligetbe.

Szeptemberben denevérek lepték el a házat, a legyengült, rossz állapotú állatokat a Duna-Ipoly Nemzeti Park és a Fővárosi Állatkert segítségével fogtuk be. Sajnos a lakók több egyedét elpusztítottak, annak ellenére, hogy személyesen is megkerestük az érintett lépcsőházi részben lakókat, és szóróanyagot dobtunk be a postaládákba, valamint plakátokat helyeztünk ki, tanácsokat adva arra, hogy mit lehet ilyen esetben tenni.

7. A 2024. évre vonatkozó munkaterv és szakmai elképzelések

A korábbiakban már említett kutatás eredményeire reflektálva a célunk az, hogy olyan már meglévő szolgáltatásokat erősítsünk meg, illetve új programelemeket hozzunk létre, amelyek a szociális bérház lakóinak szükségleteire reagálnak. Alapelvnek tekintjük a közösség bevonását a házat érintő kérdésekbe és a részvételiség erősítését.

A meglévő csoportok kiszámítható működtetése és új csoportok kialakítása a házban élő személyek igényeinek megfelelően

A kérdőívből kiderült, hogy magas azok aránya, akik nem dolgoznak (59%), így szükségesnek látjuk a nyílt munkaerőpiacra való visszatérést segítő programok megszervezését, segíteni a lakókat az álláskeresésben és a munkahely megtartásában. Kollégáink közül 2 fő egyéni szociális munkát végez, ők személyre szabott szociális munkával segítik a lakókat az álláskeresésben, önéletrajz megírásában, a munka megtartásában, egészségügyi szolgáltatások

igénybevételeiben és más, a lakók társadalmi integrációját elősegítő személyes szolgáltatásokkal.

A BMSZKI álláskeresési irodájával szorosabbra szeretnénk fűzni a munkakapcsolatot, melynek célja, hogy a ház lakói számára is elérhető legyen az igénybevehető állások listája, és amennyiben mód van rá, az álláskereső programokon is részt vehessenek a lakók.

Minden hétfőn tartunk gyerekcsoportot a házban lakó gyermekek számára, ezt a jövőben is folytatni fogjuk. Lehetőségeinkhez mérten helyben és külső helyszíneken is programokat fogunk szervezni nekik, ugyanakkor a csoportokhoz szükséges eszközeinket leginkább adományokból tudjuk fedezni, amely kiszámíthatatlan, így nehezen tervezhető. Fontosnak látjuk, hogy legyen egy olyan költségvetési keretünk, amiből a csoportokhoz szükséges eszközöket, fejlesztő játékokat be tudnánk szerezni.

Minden hétfőn, szerdán és csütörtökön pingpongozni járnak hozzánk a házban lakó gyerekek, ezt szeretnénk egy keddi nappal kibővíteni, ám jelenleg egy helyiség áll rendelkezésünkre, ahol a csoportok, az ügyfélfogadás és az egyéb programok is vannak. Ennek érdekében kiürítettük a tavalyi évben az egyik raktárhelyiségünket és a lakókkal közösen beadtunk közösségi költségvetésre pályázatot, aminek keretében – ha nyertes lesz a pályázat – egy, a 8. kerület lakosainak rendelkezésre álló közösségi konditermet alakítanánk ki, a pingpongasztalt is ide vinnénk át. Amennyiben a pályázat nem lesz nyertes, úgy újra kell gondolnunk, hogyan tudunk forrást teremteni a raktárhelyiség átalakításához.

Tapasztalataink alapján az adekvát beavatkozáshoz indokoltnak tartjuk egy pszichológus bevonását is. Szociális munkásként azonosítani tudjuk, hogy a házban élő, szolgáltatásainkat igénybe vevő gyermekes családok többsége olyan problémákkal küzdenek, generációkon átívelő traumákkal néznek szembe, melyek kezelése a szociális munka eszköztárán kívül helyezkednek el, ahhoz mélyebb lélektani, akár terápiás folyamatok elindítása szükséges.

A 2024-es évben elindítjuk az időseknek szóló csoportot is. Az igényfelmérő kérdőív eredményeiből látszik, hogy az elmagányosodás, a szociális kapcsolatok hiánya jelentős gondot okoz a házban lakó idősebb generáció számára. Ennek érdekében felvesszük a kapcsolatot a Szabolcs Átmeneti Szállással, hogy tapasztalataikat felhasználjuk a házban kialakítandó idős emberek számára induló csoportban. A BMSZKI Idősügyi műhelyén rendszeresen részt fogunk venni.

Havonta egyszer egy hétvégi délelőtt 10.00-13.00 között tartanánk családi csoportot a házban (iskolás kor előtti) kisgyerekeket nevelő családok számára. A találkozókön kötetlen formában beszélgetnénk, játszánánk, sütnénk, jól éreznénk magunkat, miközben lehetőség lenne bizalmi kapcsolatok kiépítésére és erősítésére a szociális munkások és a családok között és a családok egymás közötti kapcsolatában, illetve lehetőség lenne olyan működési módokat,

megoldási stratégiákat mutatni a családoknak, ami erősíthetné szülői kompetenciáikat, a gyerekneveléssel kapcsolatos problémáik hatékony megoldását.

Önkéntesek megtartása és további önkéntesek bevonása

Ahhoz, hogy a lakók kérdőívben megfogalmazott szociális szükségleteire reagálva csoportokat, közösségi szociális munkát, közösség-szervezést és közösségfejlesztést is tudjon végezni a team, elengedhetetlen az önkéntesek bevonása és megtartása. Jelenleg 2 fő dolgozik önkéntesként a gyerekekkel heti rendszerességgel, a szociális munkás kollégákat kiegészítve. Annak érdekében, hogy a további tervezett programjainkba újabb önkénteseket tudjunk bevonni, illetve hatékonyan tudjuk használni az önkéntesek által nyújtott erőforrásokat, együttműködünk a BMSZKI önkéntes koordinátorával.

Budapesti Fővárosi Vagyonkezelő Központ Zrt.-vel és Budapest Főváros Önkormányzatával való együttműködés megerősítése

Jelenleg kéthetente találkozunk a No Slum Programiroda helyiségében a BFVK Zrt. és a Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatalának képviselőivel. A találkozások célja egy olyan együttműködés kialakítása, ahol a házban felmerülő problémák mentén beszéljük át, hogy az egyes szereplők mit tudnak megtenni annak érdekében, hogy javítsák a házban lakók életkörülményeit, a ház és környezetének fizikai állapotát. Ennek érdekében elengedhetetlennek látjuk, hogy a jövőben ezeket a megbeszéléseket fenntartsuk és egymás érdekeit megértve közösen tudjunk megoldást keresni a problémákra, konfliktusokra. A 2024-es évben célnak tekintjük a ház problémáira való jobb megoldások érdekében RACI mátrix készítését a BFVK Zrt. és a Főpolgármesteri Hivatal munkatársaival, valamint a Bérloi Érdekvédelmi Csoporttal közösen.

Közösség-szervezés megerősítése

Közösség-szervezés alatt azt a folyamatot értjük, amikor az egymás szomszédságában élők összefognak, hogy a közös érdekeikért cselekedjenek annak érdekében, hogy együttműködve és demokratikus eszközökkel elérjék kitűzött céljaikat. Ezért a Programirodában dolgozó szociális munkások támogatásával a lakók Bérloi Érdekvédelmi Csoportot alakítottak. A ház közösségi helyiségében kéthetente kedden délután találkoznak és a házat érintő problémák mentén megoldásokat fogalmaznak meg, a változásért dolgoznak. A szociális munkások ebben

a folyamatban csak kísérők, mentorok, akik támogatják őket és segíthetnek megteremteni az érdemi párbeszéd csatornáit, a kommunikáció alapjait a lakosok és a döntéshozók között. A 2024-es évben cél, hogy ez a csoport megerősödjön és képessé váljon a ház érdekeit képviselni, tárgyalni a döntéshozókkal a változások elérésének érdekében. További cél, hogy a cselekvők körét tágítani tudják és a ház lakóközösségéből még többen csatlakozzanak a Bérloi Érdekvédelmi Csoporthoz.

Közösségfejlesztési folyamatok kialakítása

A kérdőív elemzéséből kiderült, hogy a házban lakók a házzal kapcsolatban jelzett problémákkal kapcsolatban az együttműködésben látják a megoldást, ezért szükségesnek látjuk a közösségfejlesztési folyamatok elkezdését, kialakítását. A közösségfejlesztés célja, hogy elősegítse a helyi közösséghez és a társadalomhoz való tartozást. A végső cél az, hogy mindenki megtalálja a helyét és közösségi, illetve társadalmi beágyazottságban éljen. Fontos, hogy legyen lehetősége saját életkörülményeinek javítására, és képes legyen pozitív változásokra irányuló közös cselekvésben részt venni.¹

A szomszédsági kapcsolatok megerősítésének érdekében a 2024-es évben tervezünk egy szomszéd ünnep rendezvényt, ahová szeretnénk beszólítani azokat a szereplőket, akik érintettek a házzal kapcsolatban.

A kommunikációt és az információk áramlását elősegítheti egy olyan Facebook-csoport kialakítása, ahová a lakosok beléphetnek és ily módon velük közvetlenül tudnánk megosztani a házzal kapcsolatos információkat, könnyebben kommunikálhatunk majd a tervezett eseményekről és ezen a platformon visszajelzéseket is adhatunk, fogadhatunk.

A beszámoló készítésében közreműködött:

Becker Zita

Légmán Anna

Juhász Eszter

Simon Angéla

¹ Arapovics Mária (szerk.), 2019: A közösségfejlesztés és a kulturális közösségfejlesztés gyakorlata